

Dr. Edlmann Menyhért elismeréssel méltatja dr. Gröss Menyhért igazgató főorvos működését. — Majd sajnálatát fejezi ki, hogy a tudóvész elleni küzdelmet nem intézik Nagyváradon egy kézből; ez volna a kívánatos. Most háromfelé dolgoznak, holott egyesülésre kellene törekedni. (Ezen könyven lehetne segíteni, ha pl. a már meglevő szanatóriumhoz kapcsolnák a dispensaire-t is. Szerk.) A gyermekvédelem és tüdővész elleni védelem szinte kapcsolatos. Erre nézve egy elaboratumot dolgozott ki, amely a miniszternél hever. Majd felelősközi, hogy a háború folytán sok tüdővész van a katonák között, akik beteg elbocsátásnak és beviznak a bajt családjukba. Van intézkedés, hogy az ilyen elbocsátásról értesítik a hatóságot, de ez csak papírosan van meg, pedig ezeket lehetne ellenőrizni. — Végül kéri, hogy a város ejtse módját, hogy a tartandó orsz. községészségügyi gyűlésen a városi orvosok, de különösen dr. Gröss Menyhért részt vehessen.

Rimler Károly polgármester rámutat a hasznos intézet ötödik jubileumára, de a jelentés a dr. Gröss Menyhért emberszeretét és hogy az ő tevékenysége az intézettel össze van forrva, élénken dokumentálja. A város kontaktusban van az intézettel, mert éppen dr. Gröss Menyhért sürgetésére rakták le a munkás lakások alapjait; a kiépítést a háború akadályozta meg. A jobb idők beálltával újra felveszik az irányban is a munkát a törekvésnek a városi kórház létesítésére.

A jelentést tudomásul vették kinyomatják. Elismerést szavaztak dr. Gröss Menyhértnak és munkatársainak.

Az ülés további folyamán egy leíratra hivatkozva, dr. Mayer László főorvos indítványozza, hogy a tüdőbetegek patronage-át szervezését vigye keresztül a város. Erre egy bizottságot küldjenek ki.

Dr. Gröss Menyhért legjobbnak tartaná, ha erre a nőket lehetne megnyerni. Kéri tordai Molnár Gézsánét, hogy vegye kezébe a szervezést az összes nőgyógyász bevonásával. Ő is a városi főorvos segítségére leszenek.

Rimler Károly helyesli ezt az eszmét, mert ezáltal a többfelé törekvők bevonatának a dologba.

Tordai Molnár Gézsáné kijelentette, hogy a kérelemnek eleget tesz.

Ezzel az ülés véget ért.

Ki lesz a képviselőház elnöke?

Budapestről jelentik: Azon tanácskozással eredményeképp, amely a napokban Esterházy Móric gróf miniszterelnök és Návay Lajos között lefolytak, Návay kijelentette, hogy tekintettel arra, miszerint az Apponyi-párt ismert állásfoglalása folytán a pártok osztatlan bizalmára nem számíthat: a házelnökséget nem vállalja. Ilyenformán az egyetlen jelölt Tóth János megválasztása biztosnak vehető.

Tóth János megválasztását a munkapárt három feltétel teljesítésétől teszi függővé. Nevezetesen kívánja, hogy Tóth János tegye jóvá a munkapárton elkövetett sértését, a munkapárt által alkotott házszabályokat ismerje el érvényeseknek és végül tárgyilagosan és méltányosan elnököljön. Ha Tóth János e három feltételt nem teljesíti, a munkapárt Szász Károly személyében ellenjelöltet állít.

Politikai amnesztia Auszriában. Bécsből jelentik: Ő felsége fia, Ottó főherceg védőszentjének ünnepe alkalmából egész Auszriában általános politikai amnesztiát rendelt el. A rendeletet a Wiener Zeitung legközelebbi száma fogja közzéadni.

Tombol az orosz offenzíva.

Keleti harctér. Budapest, július 2 (Hivatalos.) Tegnap az ellenség a Narajovka és a Stripa között összezsúfolta gyalogsági tömegeit az ő sajátos modorában sűrű alakzatban vetette harcra. Dacára azoknak a súlyos veszteségeknek, amelyeket a mi tüzésünk okozott neki, rohamhullámai, amelyeket folyton sűrű tartalékkal táplált a közelharc körzetébe tolt előre, fokozatosan legalább 20 gyalogsági hadosztály avatkozott a harcra a csatának egészben 50 kilométeres arcvonalán.

Rendkívül nagy elkeseredettséggel tombolt a gyalogsági harc, amelyben az ellenséget legtöbbször már legelső árkaik előtt visszautasítottuk, a legerősebb tömegrohamok Brzeranytól délre és a Konjuasinal levő terület ellen irányultak, ahol azokat váró állásokban hátrítottuk el. Az ellenség ma a reggeli órákban makacsul megismételte kísérleteit, hogy e területeken a támadást előbbre vigye, de ezek mind rendkívül nagy veszteségei mellett összeomlottak. A Zborovtól nyugatra és a Stochod környékénél indított támadás tüzési tüzünkben nem tudott kifejlődni. A csata további folytatását várjuk. Az arcvonal más szakaszán csak átmenetileg éledő tüzési és aknatüz volt.

Olasz és délkeleti harctér. Budapest, jul. 2. (Hivatalos.) Az osztrák népfelkelő második zászlóaljnak Rovától nyugatra véghezvitt merész támadásán kívül aminek során 16 alpinist hoztak be, lényeges esemény nem történt.

A vezérkar főnöke.

Nyugaton is feléledt az offenzíva.

Berlin, július 2 A nagyfőhadparancsnok jelentik:

Nyugati harctér.

Rupprecht bajor trónörökös vezértábornok hadserege. A tenger és Somma között csak kevés szakaszon fokozódott a tüzési harc. Amíg az angolok felderítő előretörése Neuporttól keletre, Gavrilles és Saucourt-Quantinből északra meghúzódtak, addig a mi egyes rohamcsapatainknak sikerült az Iser torkolatánál Dixmuidentől északra rajtütésrel tetemes veszteséget okozni az ellenségnek és nagyobb számú foglyot ejteni. Az angolok korán reggel, majd délután újból Lens-től nyugatra támadtak. Egyes pontokon benyomultak vonalainkba, de felsőállásai ezredék közelharcban, amelynek során több mint 175 foglyot ejtettek és 17 gépfegyvert visszafoglaltak, mindenütt ismét visszaverték őket.

A német trónörökös hadserege. Erős tűz előkészítés után a franciák a Chamin des Dameson új támadásba fogtak. A harcokban az ellenség valamennyi rohamát visszavertük.

Albrecht württembergi herceg hadserege. Semmi lényeges nem történt.

Keleti harctér.

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadserege. A felső Stripa és a Narajovka partjai között július 1-én indított orosz támadások súlyos harcokhoz vezettek. Az

oroszok nyomása főleg a Konjnesi szakaszon és Brzesny-től keletre és délre húzódó magaslati vonal ellen irányult.

Két napos legerősebb tüzési előkészítés állásainkat tölesér mezőkké változtatta, amelyet az ellenséges ezredék az egész napon át rohamoztak. Kaujessi falut elvesztettük.

Az oroszok tömegtámadásait előre előkészített váró állásokban felfogtuk és az ellenséget újabb támadásokat megakadályoztuk. Brzeranytól mindeket oldalon igen nagy elkeseredettséggel folyt a harc, 16 orosz hadosztály támadott.

Újabb hullámokban vonalaink ellen, amelyeket váltakozó eredményű ütközetek után szász rajnai ezredék a leghevesebb küzdelemben megtartották vagy ellenrohamban visszafoglaltak. Az oroszok veszteségei meghaladták minden ismert mértéket.

Egyes kötelékek teljesen megsemmisültek. A Stochod mentén és a Dayesatarnél az oroszok tüzevékenysége tovább tart. A Koval-Luck vasutól északra az ellenség támadásai egy osztrák magyar hadosztály vonala előtt összeomlottak.

A többi hadseregénél nem történt lényegesebb esemény.

Macedóniai front.

A helyzet változatlan.

Ludendorff, első főszállásvezető.

Tüntetések az orosz kiküldöttek elutazásakor.

Budapest, jul. 2. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: A holland-skandináv bizottság közli, hogy a mai nap folyamán Pétervárott és Oroszország nagyobb városaiban nagyobb tüntetések lesznek, amelyek a Stockholmba kiküldött szociálisták elutazásával vannak összefüggésben. A tüntetők követelni fogják a béke gyors megkötését.

Elégtétel Szilágyi Dózsának.

A premontrei rend hivatalos nyilatkozata. A való tényállás.

A jászóvári premontrei kanonok-rend konventi hivatala Szilágyi Dózsa rendi tanár ügyében a következő nyilatkozatot teszi közzé:

Szilágyi Dózsa express levélben fejezte ki óhaját, hogy ügye személyes elintézésel történjék.

1. Szilágyi Dózsa 14 év óta működik a tanári pályán s ezen idő alatt se hivatalosan se magán uton senki ellen feljelentést nem tett.

2. A jászóvári Prépost egyenes jelleme és kormányrati szelleme kizárja azt, hogy a titkos feljelentéseknek, vagy beugrásoknak helyt adjon.

1916 december 7 ikén váradí tartózkodása alatt Prelátus ur magához hívta, amikor hivatkosva Szilágyi Dózsa lelkiismeretére, több kérdést intézett hozzá, mint a gimnázium lelki vezetőjéhez, és ekkor történt, hogy a Prelátus ur a tárgyalás kapcsán előtte megadalmát fejezte ki a most kilépett rendtag egyénisége miatt és a Prelátus ur feltárta a tényállást.

4. A társalgás rövid idő múlva félbeszakadva, Szilágyi Dózsa észzönőve érezte magát arra, hogy több mint egy hónapi gondolkodás után a Prépost urnak memorandumot írjon, amelyben nevet nem említve a legjobb meggyőződése szerint írt a rend belügyeiről s memorandumát jellemzi az elvi magacolat, a rendfőnök iránt való tisztelt, a rend iránt való szeretet és komoly erkölcsi irány.

5. Ebben a memorandumban Szilágyi Dózsa az eltávozott rendtag tgyét se nyíltan nem említette, se nem célzott rá.

6. Senki el nem vitathatja a rendfőnök-től és bármely előljárótól, hogy az alattvalótól hivatalos vagy magán információt kérjen; senki el nem vitathatja az alattvalótól azt a jogot, hogy nyíltan és a törvényes rend s tisztelt ssemmitartásával a szükséges intézkedések megtételére a főhatóság figyelmét felhívja.

7. A Prépost ur felhívására a váradí ház belügyeinek tárgyalására egyik téli hónapban konferencia volt, amelyen Szilágyi Dózsa a rendtagok és az érdekelt jelenlétében kijelentette, hogy a Prelátus urtól erkölcsi és pedagógiai szempontból kifogásolt ügye fennáll s kérte ezen kijelentésének felterjesztését a Prelátus urhoz.

8. A rendház azonban nem fogadta el, hanem helyette benyújtott egy más felterjesztést, amely a távozott rendtag ügyét nem említette s azt Szilágyi Dózsa nem látta, nem olvasta, alá nem írta.

9. A Prelátus ur utasította Szilágyi Dózsa-t, hogy kívánságait terjessze a konvent elé, de erre sor nem került.

10. Tehát Szilágyi Dózsa az eltávozott rendtag ügyében se a tanári kar, se a konvent útján, se magánlevélben, se személyesen érintkezésbe nem lépett a Prelátus urral.

11. Az év végén a Prelátus ur hivata-

losan az igazgatóhoz kérdést intézett a ház ügyei iránt és ekkor az igazgató kijelentette a tanári kar előtt és megmondta az érdekelt rendtagnak, hogy a kifogásolt ügye fennáll, tehát a Prelátus urnak bejelenti és a kérdéses rendtag ez ellen semmiféle hivatalos tiltakozást nem tett. Továbbá az igazgató jelentést tett a Prépostnak az érdekelt rendtagnak azon szándékáról, hogy a rendből távozni készül, amiről Szilágyi Dózsa szintén nem tudott semmit.

12. A Prépost erre őt (dr Pácz Sándort. Szerk.) állásától felmentette és Leleszre helyezte. Es intézkedés előzményei egyébként az eltávozott rendi tag lelkeszi működésével függenek össze.

13. A Prelátus urnak lelkiismeretbeli dolga, hogy mily állást foglaljon el valamely erkölcsi baj orvoslásánál. Itt tisztán az erkölcsi és egyházi elvek az irányadók.

14. Tehát Szilágyi Dózsa az eltávozott rendtag ügyének elintézésében egyáltalában részt nem vett; az elintézés teljesen hivatalosan történt, tehát semmiről sem felőlős.

15. A Prelátus ur a maga és a rend nevében felháborodását fejezi ki az inzultuson és részvétét fejezi ki Szilágyi Dózsa iránt; Szilágyi Dózsa papi, tanári, társadalmi működése iránt teljes elismeréssel van és bármely hírlapi vagy egyéb inzultusai szemben fenntartja magának a törvényes megtorlás jogát.

16. Kifejezést ad azon reményének, hogy a szülő, az ifjúság, az egyesületek vallás-különbség nélkül be fogják bizonyítani, hogy inzultusai senkinek erkölcsi értékét és működését lecsökkenteni nem lehet, sem az erkölcsi hiányokat pótolni.

Jászóváiban, 1917 június hó 29.

Novotny S. Alfonz,
rendi perjel.

A mezőtelegi karambol.

Tevaly, június 19 én Kolozsvár felől Mezőtelegd felé haladt az 541 es vonat, amely gállel mezékülteket hozott. Az 543 as tolató mozdony a pályán állott s a vonat beleszaladt, eminek sok sebesülés lett a vége. Ezért állott tegnap Seress Barna tanácsosa előtt Nagy Endre fékező és Csiky Albert mozdonyvezető. A bíróság tagjai: Vajnovszky Vince és Sztachó Károly, ügyész: dr Boiza Alfonz gróf, jegyző: Szentpály Zsigmond dr, védő: Bán Miklós dr.

Vádoltak tagadják, hogy hibások lennének, ők nem láthatták, hogy az 543 as szabálytalanul a pályán térfereg s kellő időben fékeztek. A fák a vizsgálatnál még meleg volt. Rövid fátytyjaleket is hallottak. Az 543 as vonat vezetője beismeri, hogy hallotta a figyelmeztetést, de nem tudta elfelelni a mozdonyt kellő időben. Tisenhat tanut hallgatott ki a bíróság ez ügyben.

Seress Barna tanácselnök minden apró-élkos részletet tisztázott olyan türelemmel,

amelyet csak az igazságkeresésnek szeretete magyarázhat.

Rómer László máv főmérnök nem tartja esakértő véleményében vétkesnek a mozdonyvezetőt, mert sok dolga van s az előjelzésre a fékezők kötelesek ügyelni és fékezni, ez a dolguk. Enélkül hiábavaló minden. Minden vasuti szerencsétlenségnek ez az oka, hármino ilyen vasuti szerencsétlenséget vizsgált meg 1916 ban, ahol a halottak száma 20-40-50-100 volt s rengeteg sebesült, mind nál a fékezők mulasztása volt a baj, ha ezek fékeznek rendszeren, a vasutnak meg kell állni. Külföldön, Németországban, Angliában arról tanácskoznak, hogy hogyan lehet a nagyon elfoglalt vonatvezetőt nem szinjelzéssel, hanem a hatásozabb hangjelzés útján figyelmeztetni a bajra.

Dr Boiza Alfonz gróf ügyész vádbeszéde után Komlóssy Gyula dr és Bán Miklós dr tartották meg védőbeszédüket. A bíróság egyedül Bujdosó József vonatvezetőt mondta ki vétkesnek s két heti fogháza ítélt, a büntetést felfüggesztette. A másik két vádlottat Bán Miklós dr védő érvelését elfogadva felmentette. Az ügyész fellebbezett.

A kimpalungi katonaszökevény.

Mészégető,
mint sorozási irnok.

Különös ember állott tegnap a nagyváradí királyi törvényszék gyoraitott ügyekben ítélkeső büntető tanácsa előtt. A tanács elnöke volt Ember Géza táblabíró, a gyoraitott tanács tagjai voltak: Gruden Desső, Nagy Béla dr, Fabry Gusztáv, Tései Imre dr bírák, jegyző: Kálnai Andor dr, ügyész: Medvigy István királyi ügyész.

Drach Rafael volt a vádlott, a vád okirathamisításról s véderő elleni büntetéről szólt. Drach mészégetőnek nevezte magát, s kinek telepét az oroszok elpusztították Kimpolungban, Bukovinában. Ott kellett volna neki sorozásra előállni, de ő egy Landstrum Legitimations Blattot kiállított a saját nevére, ászókött a határon, s Kolozsváron kötött ki. Itt vett egy kézi nyomdát, amely a hünyelek közt szerepelt, s a Kimpolungból hozott nyomtatványra ráhamisította, hogy ő alkalmatlan a katonai szolgálatra. Ezekhez a lapokhoz pedig Kimpolungban úgy jutott, hogy mint értelmes mészégető, kinek mindig a tőkén volt a szemé, a sorozásoknál irnokként használták.

Ezután Aradra ment, ahol gyanusnak találta a katonai rendőrség s igazolásra szólította fel Drach Rafaelt. Megállapították nagyhamar, hogy a nála levő okmányok hamisak és sorozóbisottság elé állították. Alkalmasnak bizonyult a katonai szolgálatra. Most a bíróság előtt számol az okmányhamisításért.

Drach Rafael kijelentette, hogy nem akart szökni. Vagyona elpusztult, elkészt a sorozásról, félt a következményektől, tehát megszökött. A hamisítást azért követte el, mert nem akarta, hogy míg sorozás alá áll, kellemetlensége legyen.

A vádat Medvigy István ügyész terjesztette elő. Kabos Ede dr védő enyhe ítéletet kért. Drach Rafael kérte, ugy ítéljék el, hogy katoná lehessen, mert katoná szeretne lenni a fronton. Hat havi börtönre ítélték, fellebbezett, s királyi ügyész is.

Az indemnitási törvény a hivatalos lapban. Az elfogadott indemnitási törvényt a király június 30 án szentesítette. A törvényekket a hivatalos lap vasárnapi száma közli, valamint a magyar-horvát pénzügyi törvény meghosszabbításáról szóló szentesített 1917 X. törvényeket is.

A fehér papok és a fehér városok ügye.

Barátságos levél Sas Edéhez.

Uram, uram, Sas Ede barátom uram, vasárnap szives hozzászólásodnak — álljok elébe! Szívesen tessék, mert finom pengével vivő jó baráttal barátságos mérközésre mindig örömmel állok ki. Az ilyen barátságos mérközésnek mindig az a célja, hogy a két szembenálló penge jószágát ki-próbáljuk s ilyenkor öröm a kardok szikrázását látni. Elviek osztoznak itt össze és meggyőződésük küzdenek egymással, minden személyeskedés nélkül, sőt egymás személynének megbecsülésével s mikor vége a mérközésnek, tisztelgünk egymás előtt. Azt hiszem, ha így folynék le minden vita, könnyebben megértanék egymást az emberek, mintha rögtön ököllel osep a másikra az, s kinek — hogy is mondottad — paprikás a vére.

Igazad van abban, hogy az én fegyverem régi. Ila s tova kétezer esztendő is: úgy híjít, hogy keresztény meggyőződés. Hidd el, nagyon jó penge: kétezer év óta nagyon nagy legények próbálták rajta csorbát tenni, még sem sikerült. Jobb, mint a damascusai acél, pedig az is jó régi fegyver s arra sem szemrehányásképpen mondják, hogy régi arsenalból került elő.

Hanem abban nagyon tévedsz, mikor azt mondod, hogy a felekezeti elfogultság az én fegyverem.

Miről is van köztünk szó? Én abban a meggyőződésben vagyok, és ebben velem van a közönség legnagyobb része, hogy a fehérpapok házában előfordult botrány nem a nyilvánosság elé való és nagyon rossz néven vetjük, hogy éppen a te ujságod csinált ebből igen olcsó szenzációt. Te azt írod vasárnap, hogy harci eszközök közt a felekezeti elfogultság nem szerepel. Rólad, neked el is hiszem. De az ujságod hétköznap másképp csinálta. A hogy Szilágyi Dózsa a nyilvánosság elé állította az ujságod, az a legenyhében is szólva: csunya felekezeti elfogultság volt.

Szilágyi Dózsa — ezt el kell ismernektek — a katolikus vallásnak, tehát a te vallásodnak is büszke, kifogás alá nem eső papja, az első kongregációt ő alapította meg Nagyváradon s ezzel a hitélet mélyülésének nagyszerű munkáját indította meg.

Erre pedig — úgy e bár, ebben is egyet értünk? — szükség van, hiszen az embernek ismernie kell hitét, vallását, különben nem tud esziate élni. Minden téren a több ismeret elve alapján igyekszünk műveltebbek, tenultabbak lenni; hidd el, a műveltségnek oseppe sem árt ha az ember a vallását is minél alaposabban ismeri. Akkor aztán, — ne vedd rossz néven, ha a kezem ügyébe eső legközelebbi példát olvasom felfedre: nem csuszik keresztény ember írásába olyan mohamedán sajtóhiba, mint mikor te Jézus Krisztust prófétának degradárod és föltételek módra helyeszed 1884 évvel eselőtt megtörtént dicsőséges feltámadását, melynek pedig jó néhány évtizeden át te is megünnepelted húsvét ünnepeken, kívánom, hogy még sok évtizeden át megünnepeld,

sőt bizonyítvánnyal írd róla vasárnapot is. Ha az Urak kongregációjában néhány modern hitvédő előadást végighallgattál volna — s azt megteheted, lévén ezek az előadások minden keresztény urlembere számára nyilvánosak, minékünk nincs okunk bujkálásra — akkor a szép húsvéti vasárnapok írója az ünnepek elmúltával nem feledkezne meg senyire vallásának egyik legzárkózatosabb tételéről.

Ne da maradjunk a tárgyánál, illetve a botrányánál. Nem téged vádolok, hanem az ujságodat assal, hogy Szilágyi Dózsa esetét felekezeti elfogultság alapján kezelte.

Mitől is tagadnád, már bizonyítok is. Volt e már rá eset, hogy lapod egy ilyen durva insultussal szemben nem a durván megtámadottak oldalára állott volna? Ha azt mondd, hogy de bizony a Nagyvárad mindig az erős ököl mellé állott, akkor nincs tovább mit vitatkoznunk. Hallom azonban jogos felháborodásodat mindjárt a kérdésre: hogy lehet ilyenül csak kérdésni te? Hát ki védje meg az alaptalanul megtámadottat, a gyengét a hatalmaskodóval, az önbíráskodóval szemben, ha nem a nyilvánosság organuma, az ujság? Azért van kezűnkben az ölbomboték nagy hatalma, hogy ezzel a gyengétet védjük, s jogtalan támadásokkal szemben az igazságot általában részeseitük!

Ezt az elvet követtem én is — mondod bizonyítvánnyal teljes mértékű önérzettel és megismétléd vasárnapi cikkedből, hogy ha nem így tennél, megérdemelnéd, hogy kiűssék kezűből az ujságírói tollat. Helyes, de hát: akkor miért nem követte ezt a szép elvadat az ujságod Szilágyi Dózsaival szemben is? Ha nem állottatok soha a jogtalanul megtámadott gyengék ökléről kőre — miért kellett éppen Szilágyi Dózsaival kivételek lenni?

Olvasd el kérlek a jászói konventnek az ügyben kiadott hivatalos nyilatkozatát. Ebből megállapíthatod, hogy még az az ürügy sem igaz, amely mögött a Szilágyi elleni támadást egyes lapok megpróbálták „lovagias” és hősiessé színen feltüntetni. Miért tette hát a sajtó egy része egyszerre magáévá a Szilágyi elleni durva támadást, miért tették félre ti is azt a kiméletet, mellyel a gyengével, a védtelessel, az igaztalanul megtámadottal szemben az erős sajtó tartozik?

Mert Szilágyi pap. Mert katolikus pap. Mert meggyőződése lángoló hevével a hitélet fellendítésén dolgozott. Alapított és támogatott kongregációkat, leike többek közt a Növendő Egyesületnek, mely megvalósítja az anya és osecsemővédelmet a amely épen ma nyitja meg napközi otthonát a hadiárva számára. (Erről is mások csak beszéltek, egy keresztény egyesület pedig megoszlalt.) A közigyének, a hitéletnek, jótköny egyesületi életnek szentelte Szilágyi az idejét, amely a tenitástól megmaradt. Hála Istennek, van nek ilyen papunk, kivált a nagyvárad egyházmezejében.

Abány cikk csak megjelent ebben az

ügyben Szilágyi ellen, egyik sem mulasztotta el gyűlölködve rámutatni Szilágyinak erre a közéleti tavákenységére, mintha azt mondották volna: imo, ezt a papot érte insultus, aki kongregációkat alapított és katolikus jótköny egyesületeket vezetett, aki a hitéletért dolgozott folytonosan — úgy kell neki!

Hát édes barátom, ez nagyon szomorú tünet, ebből szinte kiordít a felekezeti elfogultság legelsőstebb deungeljének koncertje. Így nem szoktak írni Európában egy megtámadott emberről. És a felekezeti elfogultság embervadászatnak hallalija. Ne kérdezd hát, kinek az ujságjában van felekezeti elfogultság!

Estek után csak azt kérdezem még, hogy kerül a csizma a spájzba? vagyis mi köze mindehhez az általános titkosnak? Mert valam kapcsolatban az általános titkosat is kivásá papilevelezed, mintha az általános titkos oly nagyszerű orvosság volna, amelyet a fehér papok házában szenzációjával kapcsolatban okvetlenül ajánlani kell, nehogy elfeledkezzünk róla.

Bocsás meg az eszmefüggésért: Jászai Oszkár jutott eszembe. Ő sem tud még egy egy névnapi gratulációt sem írni senkinek, hogy a végén ne emelje poharát az általános választójogra. Ha ő írta az esetről, ő is beleszórná az általános titkosat, részletesen kifejtve, hogy ha egyszer általános és titkos lesz a szavazás, akkor nincs többé kopass fej, az enné kisebb bajok pedig okvetlenül megszünnének.

Eddig a tekintetben nem hallottam ilyen rendületlen meggyőződésekről semmit, sőt azt hittem hogy a magyarság jövője iránti aggodalomban együtt vagyunk. Igaz alapos okaim voltak annak a feltételezésére, sőt nagyjító ügyekkel keresgélve a Nagyvárad régi számszámban, csak egy hónap előtt év annál régebben nyomát még sem találom Jászai és Vázsonyi irántihev rokonszenvednek. Ha most egyszerre Vázsonyi lett a ti Vilmosotok, (s „mi Vázsonyi Vilmosunk”-irod) az aszerény nézetem szerint nem annyira világnézet, mint inkább csak guszpus dolga. Ne vedd rossz néven, de én az igazságügy miniszteri székben eddig másféle magyar embereket tiszteltem s aggodva látok Werbőczy könyve körül őrt állani olyanokat, a kiknek Werbőczy — kultur-basita.

Talán azzal a profanizációval ne foglalkozunk, mikor Vázsonyi Vilmos, a te Vázsonyi Vilmosod mellett — Jézus Krisztus nevével káromkedel. Sem vasárnapi leveled kedélyes hangjához, sem annak vasárnapi dátumához, de általában hozzád ez a nagyon gyenge kortesfogás nem illik. A néppártokról pedig éppen ne beszéljünk. A mikor te Rakovszkyval együtt tapsolsz Vázsonyinak, akkor a néppártokról bizony kétónk közül taktikailag és stratégiailag mégis te vagy közelebb, nem én.

Ezzel aztán szerencsésen aljutván a párikérdésekhez, be is rekesztetem ezt az episztolát. Mint általában egész működésemet: ebben az ügyben megnyilvánult állásfoglalásomat sem irányítottam semmiféle pártsszempont szerint. Lápten-nyomon láthatjuk úgy e bár, mennyire muló s pártkeret és mily ingatag a pártok szerint igazodók némelyikének meggyőződése. Na-

Van egy eszményem van: a keresztény Magyarország, a krisztusi szellem, a magyar faj megerősödése kellő közvikláján álló Magyarország, Szent István, Szent László, a Hunyadiak, a Rákócziak Magyarországa. Ezért küzdünk egyre többen és többen, nem földi javakért (egyszer majd megmutatom a mi szerkesztőségi budget-nket, vagy más akcióknak személyi költségvetését), hanem az eszméért. Ebben a küzdelemben csak egy a fájdalmas: hogy keresztény magyarokat, a kiknek tehetségükkel, magyarságukkal fogva nálunk kellene lennie, a közömbösök közt, sőt az ellentétben kell látunk. Mikor mi egymással csatázunk, ravaszul mosolyogva tapsolnak hozzá — te is tudod, én is tudom, kicsodák. Azt mondják: beh jól csinálja ezt Sas Ede — helyettünk! Ha a keresztény Magyarország zárlata alatt 48-ra és 67-re állásosra és híkosra való tekintet nélkül egyesülni tudna minden keresztény magyar ember: akkor a leghér városokat nem csak földi szép álmokban lehetne feltalálni. S a keresztény morál, a magyar fajeszmét tisztá elvein felépülő fehér országért bizennyal odaadód te is, édes barátom — talán még s te Vassonyi Vilmosodat is!

Dr Krüger Aladár.

Akik felverték a méz árát.

Miezen dolgozott tegnap a királyi törvényszék ember Géza táblabíró elnökségével helyező tanácsa (Fábray Gusztáv és Téti Imre dr bírák, Kálnai Andor dr jegyző)

Azaz vádolta a királyi ügyész, Medvigy István özvegy Stern Jakabné, Seidenfrein Jossafné, Mácholien Gáringert és Freund Miksát, hogy a közszükségleti cikkek tekintetében mérsékelt mértékben mennyiségben vásárolták a mézes árban tovább adták, erre nem volt hatósági engedélyük s így árdíjazás vétéséget követték el.

A vádlottak közül Freund Miksa jelent meg, akit azaz vádolt az ügyesség, hogy 20 méterméssa mérték vett át özvegy Stern Jakabnéval, s azt Ullmann Ábrahámnéval adta. A vádlott azaz védekezett, hogy az eladást csak közvetítette, mert ő ügynök.

Fried János dr a váddal szemben a közvetítő kereskedelem jogait hangsúlyozta védőbeszédében.

A bíróság a vádlottat 100 korona fő és 50 korona mellékbüntetésre ítélte, mert nem volt hatósági engedély a közvetítésre, ügynői jogaitmányának pedig törvényességgel bejegyeztetnek kellett volna lenni. Tekintettel nagy családjára s büntetlen előéletére, ezt a büntetést szabta ki a bíróság, amelyben az ügyész és vádlott megnyugodott.

Később megjelent özvegy Stern Jakabné, akit 25 méterméssa mérték 200 koronájával való eladásának vádjá terhel. A bíróság az összes többi vádlottakra nézve is tárgyalást elnapolta.

Legujabb füzetet legolcsóbban Kesztenbaum Juliskánál
lehet beszerezni
Rákóczi ut.(Korona gyógyszerár mellett)
Leibchenek félárban.
Telefonszám 827.

Aratnak Biharmegyében

Jó közepes termés ígérkezik.

Biharmegye több helyén megkezdtek az aratást. Előző azonban csak rosszat, néhány helyen sabót arattak, a buza aratása Biharmegyében általában a hét közepén veszi kezdetét. Az aratás eredményéről képet alkotni egyelőre nem igen lehet, a lábon álló termést még csak hosszátvételre becsülik meg. Megbízható magánértesülések szerint a rozs hozama 10 méterméssa katasztrális holdanként, van hely, ahol ennél is kevesebb. Ez azonban nem mérvadó, mert a többi gabonafélék sokkal jobbak, nemint azt várják s így a kevesebb rozs a nagyobb mennyiségű buza ki fogja pótolni. Biharmegyében a termés jó közepesnek mondható. Némileg kedvezőtlenül befolyásolta a termést az utolsó hét roppant szárazsága, a meteorológiai felmérés jelentése szerint az utolsó napokban csak szórányosan voltak névleges esők. A hőség az egész országban igen magas volt a hőmérséklet kevés kivétellel mindösszt 30 fok Celsius fölé emelkedett.

A várható termés eredményéről a földművelésügyi miniszter eddig nem adott ki jelentést, bár az egyes kerületek szakértőitől a jelentések már a múlt hó 25-én beérkeztek. Ezek jelentésük közül a Biharmegyéből érkezett budapesti tudósítókól megismerhetjük és az alábbiakban közöljük:

Buza: Várható termés kat. holdanként 6 mm., kalász fejlődés jó, szalma alacsony, sok helyen ritka. Rossz: várható termés kat. holdanként 5-6 mm., aratását megkezdtek. Arpa: Esőhiány miatt alacsony, ritka, gyenge termés. Zab: esőhiány miatt igen gyenge termés. Tengeri: igen gyenge. Krumpli: igen gyenge, virágszik. Csokorrépa: jó. Takarmányrépa: jó. Repce: le van aratva. Vetemények: gyenge, elsült. Dövény: elsült. Kender: alacsony. Len: alacsony. C. b.: virágja elsült. Káposzta: esőt kíván. Lóher, lucerna: 2 lk kaszálás alig ad termést. Csalamádé: alig kelt ki, alacsony. Rét: elsült. Gyümölcs: alma közte, dió, szilva: jó. Dövény: kelt. Csorossnyé, meggy: gyenge.

Imrik Kornélia hangversenye.

Vasárnap délután tartotta nagyszabású hangversenyét Imrik Kornélia zeneakadémia növendékeivel a Kath. Kőr Szent László-templomban előkelő nagy közönség előtt. A kitűnően sikerült hangverseny újra megújította az a közvélekedést, hogy Imrik Kornélia egyike a legkiválóbb zeneakadémisták, amit bizonyít növendékeik biztos fellépése s játékuk magas színvonalán. Különösen kitűntek precíz játékkal: Imrik Mária, Schreiber Dóra, Goldfeder Elza, László Erzi, Máté Margit, Tátrai Gusztáv, Laag Aliz, Fischer Dalma, Jakobi Lili, Engel Lili, Magyar Böske, Goldfeder Margit. Réz Sári Sököel Gnomon Régen c. művét adta elő nagy sikerrel s Imrik Kornélia játszotta el nagyon esélyen Tschaikovszky Masurkáját. — Majd Schwartz Frida, Kemény Rózsa, László Arpád, Imrik Böske és Róth Böske szerepeltek egy-egy szépséges műveléssel és Sas Nusi adta elő Scherzenta Mendettjét nagy hatással.

László Teréz tapsolták meg ezután, majd Sas Aranka adott elő egy négykeses triót Mozartól tanárnőjével együtt. Sas Arankát már egyszer hallottuk a Kath. Kőrben nagy sikerrel szerepelni, mostani fellépése meggyőzött arról, hogy tehetsége azóta is nagyot fejlődött.

Sok tapsot kapott Réz Manci is játékáért. A kiváló zeneiskola legkiválóbb növendékei közé tartoznak még: Klein Ilonka, Engel Margit, Crovattó Irén, Rékviay Paul, Danberg Ius, Goldfeder Sidi, Boronkay Mariska és Boros Elza. Külön ki kell emelnünk Váránalyi Pálma és Justh Mária játékát, kik Chopinnek egy-egy sonátáját játszották el teljesen hű interpretációval.

A hangverseny főszponzora volt Bihari

Ákos és Bihari Sándor zsinművészek fellépése, akik a „Haza jön Rákóczi“ c. maledramát adták elő, melynek szövegét dr Krüger Aladár írta s zenéjét Belezny Antal szerelte.

Bihari Ákos hatalmas művészi erővel adta elő a drámai költeményt s Bihari Sándor gyönyörűen énekelte az örökzöld kuruc nótákat Reich Mihály zeneakadémia, karagay posztja, diszkrét zongorakísérellel mellett. Szóval nem akartó taps kísérte a nagy sikerű előadást.

A hangverseny tiszta jövedelme 200 korona volt a Katholikus Növendék egyesület gondoskodik hadiárva napközi otthona javára. Felülfizettek a következők: Grósz Béla, dr Karásonyi János, dr Lányi József, Siegler Károly, Imrik S. Zoltán, Weiser János 10-10, dr Imrik Gusztáv 12, Schwartz Frida gyűjtése 12, Horváth Aradon 7, Glabics V. 7, Imrik László 6, dr. Gyurkovits Kornélia, ifj. dr. Z. gr. Miklósné, Sünger Bertalan 5-5, Fülöp Lajos, Fülöp Elvira, Pálly Lajosné 4-4, N. N. 3, Roszowicz Rózsa, N. N., Hermann Arpád 2-2 korona.

Kik szabadulnak ki a naggyáradai fogházból?

A királyi amnesztia-rendelet végrehajtása.

Magyarország királyának megkoronázásakor első eseménye, megbocsátás, a kegyelemnyújtás magasztos megnyilatkozása volt. Elrendelte, hogy nyissa meg a börtönök és fogházak ajtaját mindazon bűnösök előtt, akik teljes megjavulást mutatnak.

Az igazságügyminisztériumban most végre befejezték az amnesztia-ra vonatkozó javaslatok munkáit s a legkésőbb a hét végéig a megjavult rabok előtt az egész országban megnyitják a börtönök és fogházak ajtaját.

Rendes körülmények között az amnesztia-aszonnali végrehajtásnak szilg lett volna akadály. Ma azonban a legnagyobb gondot adja az igazságügyi hatóságoknak a javaslat kidolgozása. A kegyelmet úgy kell gyakorolni, hogy az uralkodó s ténykedése ne veszélyeztethesse egy pillanatra se a társadalmat. Esért nem lehetett teljesen általános amnesztiát adni.

A legnagyobb veszedelemet látta abban a kormányzat, ha ma, amikor milliók és milliók távol vannak a harctereken és éppen ezért a közbiztonság időbeza a leggyengébb, a békés társadalomra rábocsátották volna a fegyverek és börtönök ládái szigorú végrehajtás nélkül. A legnagyobb veszedelem származott volna abból, mert a hosszú évtizedek alatt szerzett tapasztalatok ezt igazolják, hogy a visszacsúg bűnös javíthatatlan gonosztevő marad.

Az amnesztia alá elő bűnösökre a törvényesek, az egyéni kegyelmezéseknél a nagyváradi királyi ügyészség tett javaslatot a törvényszéknek. Vannak, akik még nem kezdték meg büntetésüket, ezek amnesztia esetén megszabadulnak a börtönlától is, míg azok, akik már megkezdték büntetésüket, rögtön elbocsátatnak. Néhány tucat ember szabadul így meg királyi kegyelmezésből a szabadságvesztés büntetésétől, amint beérkezik a minisztérium utasítása.

A javaslatra nézve a fegyverek lelkészeit is felhívják javaslatot tételre, ők állapítják meg, mennyire javult meg a bűnös a fogházban.

HIREK

* A katonák imája a békéért. Vasérenap reggel 9 órakor ünnepélyes nagymise volt a székes-egyházban a békéért és az aratás sikeréért, melyben IV. Károly királyunk parancsából az egész nagyváradi helyőrség megjelent Kornhaber, Siegler és Fülöpp altábornagyok vezetésével. Megható látvány volt, hogy a tágas templomot teljesen megtöltötte a katonaság és buzgón résztvett a szentmisén, melyet Spett Gyula pápai főpap, apátkanonok celebrált fényes segédlettel. A mise végén dr. Vucskics Gyula prépostkanonok lépett a szószékre és előimádkozta XV. Benedek pápa békeimáját a káboru szerencsés befejezéseért.

* Jenő főherceg kitüntetése. A hivatalos lap királyi kéziratot közöl, amelyben a király Jenő főherceg tábornagyot az orosz fronton tett legújabb szolgálatait elismeréséül újabb dícsérő elismerésével tüntette ki.

* Tiszteletbeli rendőrkapitányok. Dr. Cziffra Kálmán főispán tiszteletbeli rendőrkapitányokká nevezte ki Fluck Ferenc és Szentmiklóssy Imre rendőrfogalmazókat. Fluck Ferenc a rendőrkapitányi hivatal elnöki ügyosztályának nagytevékenységű előadója, Szentmiklóssy Imre a bejelentő hivatalhoz van beosztva, jelenleg azonban a katonai rendőrségnél teljesít szol-

gálatot, mint főhadnagy. Mindketten kiváló tulajdonságaik révén nyerték el a tiszteletbeli állást s már tegnap délelőtt lettek hivatali esküjüket.

* Megérkezett az újabb 120.000 korona. A lemondott kormány, mint iratok, 100.000 koronát küldött a Nagyvárad városához a városi tisztviselő ruhabetérszéki segélyére. Mivel ez az összeg korántsem elég az összes városi tisztviselők és alkalmazottak részére, a város tanácsa sként határozott, hogy a 100.000 koronát a legkisebb városi alkalmazottak között osztja ki, s a többi tisztviselők részére szükséges ruhabetérszéki segélyre még 120.000 korona kiutalását kéri a kormánytól. A kérelemre már nincs szükség, mert tegnap megérkezett a miniszter értesítése, hogy még 120.000 koronát kiutalt Nagyvárad részére. Így pár nap alatt az összes tisztviselők és alkalmazottak megkapják a részükre járó ruhabetérszéki segélyt.

* Hol vannak a szegek és plakettek? Panaszokat kaptunk, hogy az Áldozatkétség szobor plakettjeit és részecskéit lassan készülnék, nehezen lehet hozzájuk jutni. Azt javasolja egyik olvasó, hogy a rokkant katonák közül a vérszomókat kellene először felhasználni, nem pedig az egészséges és a munka s gyorsabban menne a készítése. Mert eddig a nagy szobron egésszel el tűnik az a pár szeg, pedig már meglehetősen sokat kifizettek az áldozatkétség emberek.

* Olcsóbb lett a hus. Tudatom a város közönségével, hogy a marha és borjú hus árát július 3-tól kezdve további intézkedésig a következőben állapítom meg: marhabus I. rendű 1 kg. 820, marhalus II. r. 1 kg. 8, marhabus növendék 1 kg. 740, marhabus kóser 1 kg. 830, borjúhus há tulja 1 kg. 760, borjúhus eleje 720 korona. Nagyvárad, 1917. július 2-án. Lukács Odón polgármesterhelyettes.

* Mézet árul a város. Tudatom a város közönségével, hogy a Szent László téri városi füzserüzletben, friss, pergetett virág méz vásárolható. Tekintettel a rendelkezésre álló készlet kisebb voltára, úgy intézkedtem, hogy egy-egy család egy negyed kilogramnál többet nem igényelhet és azt köteles rajt edényében elvételni. A méz kilogrammonkénti ára 11 kor. 20 fill. Nagyvárad, 1917. július hó 30-án. Lukács Odón polgármesterhelyettes.

* Új városi hentesüzlet. Tudatom a város közönségével, hogy a Rákóczy-ut 35/a szám alatt lavó hentesüzletet a városi tanács felhatalmazásával a közönségügyi ügyosztály bérbevette és holnap, azaz július hó 3-tól kezdődőleg a közönség rendelkezésére áll. Ez városi hentesüzletben a megállapított fejadagok szerint jeyyek el lenében szirt, valamint a rendelkezésre álló összes husneműket is fogják árusítani. Nagyvárad, 1917. július hó 2-án. Lukács Odón polgármesterhelyettes.

* A városi zöldség ára. Tudatom a város közönségével, hogy a zöldségárak árait július 3-tól kezdve további intézkedésig a következőben állapítottam meg:

Saláta 1 drb 8-12 fillér, fehér retek 1 csomó 20-24 fillér, zöld vörös hagyma 1 csomó 30-36 fillér, zöld foghagyma 1 csomó 20-36 fillér, szemes borsó 1 kg. 160-2 korona, karalábé 1 drb 24-30 fillér, zöldsab 1 kg. 3 korona, tök 1 drb 120-5 korona, ugorke 1 drb 16-40 fillér, petrezselyem 1 csomó 20-30 fillér, sárgarépa 1 csomó 24-30 fillér, zöldsaprika 1 drb 10-20 fillér, káposzta 1 drb 1-2 korona. Nagyvárad, 1917. július hó 3-án. Lukács Odón, polgármesterhelyettes.

* Nincs többé kurtavas. A király nem régen eltörölte a kurtavasnál lévő egyik büntetési nemet a kikötést. A kikötést most már a kurtavas követi: meghalt a kurtavas is, amelyet a szegény katonák annyit nyögtek. A király humanus gondolkodása ezt a kurtavasnál illő büntetést is eltörölte. A királynak erre vonatkozó parancsára át a hivatalos lap vasárnapi száma közli.

* A Péter Pál napi gyűjtés. Maradékaiból morssa-tált rendezett Polgár Mariska művész. Mindent felhasznált, ami kéznél volt, legjobban azt az ügyességet, ügybuzgóságot és lelkesedést, amellyel a legjobban ért érzényeket és szíveket tudta nyitni a Vörös-Kereszt nagyzerű céljai javára. Közel ezer koronát dolgozott így össze ez az ellenállhatatlan művész, sajna, csaknem egyedül. De annál nagyobb az elismerés, amelyet érdemel.

* A hatodik hadikölcsönre az Államos Takarékpénztár részvényvásárlásánál következő jegyzések törtsétek: Nagyvárad városa 100000, Rothbart Adolf 10500, Nagyvárad-i ker. bizkosság fuárvadász, Friedmann és Schwarz, Mariager Károly, Mendli Gyula, Gólya János 10-10000, Róbitsek Béla 9000, dr. Adorján Armin, Szm. E., dr. Fischer László, Weiss József, B. rna Jenő, Arany Albert, Goldberger Isidor Sándor, Reichard Doros (részjegyzés) 5-5000 korona és számos kisebb tétel. Az Államos Takarékpénztár r-t. saját jegyzése 25000 korona.

* Halálhíradás. Korák József a harc tereken szerzett betegségeben 24 év s korában elhunyt. Temetés ma, kedden délután lesz a román katól. vallás szerinti a Korák úca 58. számú gyászházban.

* Koszorúmegváltás. Szerecsen Sándor Ódón posta- és táv. titkár 20 koronát kiadott horzánk koszorú megváltásul Budy Alejos polg. isk. tanár elhunyt alkalmából a Vörös-Kereszt javára Rendelkezési helyére juttatjuk.

* A kereskedelem körforgása. A kereskedelem t. i. az élet fenntartásához szükséges anyagok forgalmának eszköze, néhány ezer évtizedes fejlődése után most a K. u. 20. században eljutott oda, a honnan kiindult — a kezdetlegesen cserforgalomban.

A három éves háború óta még olyan kínálat nemi volt élelmi szerekben mint most, de nem a piacon, hanem a házakban.

Jönnék a jó falusiak, egyik a másiknak adja a lapu kilincset. Be kiált a kapun:

— Tessék tojást venni!
— Tessék tejet venni!
— Tessék zöldséget venni!

És ha kérdezik:

— Hogy adja?

A válasz az:

— Csak élelemért adom.

— És mi legyen az?

— Hát liszt, dara, málé, cukor, kenyér. Egy kilogramm cukorért adunk 2 liter málnát.

De van olyan, akinek csak dohány vagy petroleum kell.

Hába kéri pénzért, nem adja. Az nem kell. És elballag tovább, házról házra, míg akad cseravető.

És akad elég cseravető, mert különben nem hagyná ott a kínált pénzt oly könnyen.

Egy tiszt szabadságon tartózkodik itthon tisztiszolgájával. Tojásra volt szükség, de nem lehetett kapni sehól, a piacon legkevésbé. A tisztiszolga vállalkozott, hogy kerít 6 tojást. Két kis csomag katonadohánnyal.

VIGADÓ
mozgó-
színház

Kedden
Boros-kabaré.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor,
hétköznap 5 órakor kezdődnek.

NYILTTÉR

HETI ÁRJEGYZÉK:

II.
3/10

VI.
1

Befőttes és uborkás üvegek
megérkeztek
minden kivitel és nagyságban
Eladás nagyban és kicsinyben.

- Vizespohár finom csiszolt üvegből . . . -26
- Borospohár finom csiszolt üvegből . . . -22
- Söröspohár finom csiszolt üvegből . . . -80
- Vizeskanesó finom csiszolt üvegből . . . 2-
- Borospalack finom csiszolt üvegből . . . 2-
- Cukortartó színes finom csiszolt üvegből 2-
- Sóltartó kristály finom csiszolt üvegből . 2-
- Gyümölcsállvány finom csiszolt üvegből 8-
- Befőttestál fogóval finom csiszolt üvegből 3-
- Vizeskészlet színes finom aranyozással . 5-
- Boroskészlet színes finom aranyozással . 4-
- Söröskészlet színes finom aranyozással . 4-
- Likörkészlet színes finom aranyozással 4-
- Tésztakészlet finom majolika színezéssel 5-
- Kávékészlet színes finom aranyozással 10-
- Teáskészlet színes finom aranyozással . 10-
- Mocskakészlet színes finom aranyozással 10-
- Mosdókészlet színes finom diszítéssel . 12-
- Ebédlikészlet színes finom aranyozással 40-

Szent Antal szobrok, Mária
szobrok, Szentelt víztartók
minden kivitelben kaphatók.

Megérkeztek

Konyha felszerelési áruk.
Főzőedények.
Táblaüveg. Porcellánárak.
Képeretkezés művészies
kivitelben. Ablaküvegezés!

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg és porcellán nagykereskedés.
Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.
Telefonszám 372.

Főszerkesztő: Dr. KRÜGER ALADÁR
Felelős szerkesztő: Dr. PAPP KÁROLY

Nagyvárad legszebb kirándulóhelye
Szent László Püspök Gyógy-Fürdő
Nagyvárad mellett

Fürdőüzem teljes!

Kénes hév víz források természetes forrása 42°C kénes hőforrását
már 300 év óta használják bámulatos gyógyhatással köszvény, csusz,
csontbajok, női betegségek és más fájdalmas betegségek ellen.

500 holdas fenyőerdő közvetlen a virágos park mellett. — Villanyvilágítás az egész
telepen és az összes szobákban. Nagyszobásu nyári uszoda 26°C folyton befolyó
forrásvízzel, uszátisztítás, napfürdő, homokkúra. Fürdőismertetőt küld az igazgatóság.

Komzsik Alajos,
a fürdő bérloja.

LIZSÁK LIDIA

**Elsőrendű
tűzőszalon**

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.
Park-szálloda épületében.
Interurbán telefon:
11-53 szám.

A Szigligeti-színház
művésznőinek egye-
dülű tűzősá litója.
Tisztításokat és átala-
kításokat elvállalunk.
Fűzők mérték után a
leg rövidebb idő alatt
elkészítetnek.

Fekete-Györösön Tenke
mellett 134 kishold föld
tanyával és belsejéggel,
melyen szép és megfelelő
lakás van, szabad kézből
eladó.

Értekezhetni Nagyváradon az
Általános Takarékpénztárnál.

Hasábos és vágott
TÜZIFA

szükségletét a legna-
gyobb bizalommal csak
JENEI M. CÉGNÉL
szerezheti be

Nagypiac tér, Kugler és Andrányi
palota. Telefon 10-13. szám.
Megrendelések pontosan kimérve,
kívánata hához szállítatnak.

Olcsó takarmány!

Lovak, szarvasmarhák etetésére

maláta

k a p h a t ó

métermázsánként 6 K-ért.

Moskovits Mór és fia r.-i.-nál
Kolozsvári-utca 62.

Telefon 1404. Utcai helyiség

MOCSÁRY SÁNDOR

Épület- és diszmű bádigos,
vizvezeték és villanszerelő.

Nagy-Várad, Zöldfa-utca.
Zöldfa-épület.

Villanymotor, írógépek, kerék-
párok, ellenőrző kasszák és
gramafonok szakszerű javítása
és állandó jókarban tartása.
Bronzműves, lakatos és mű-
szerész munkák elfogadtatnak.

A Rákóczi-ut legforgalmasabb
részén

emeletes ház eladó.

Felvilágosítást ad:

Dr. Imrik Gusztáv ügyvéd

Sal Ferenc-u. 15. Telefon 416.